

UiT Norges arktiske universitet

SEKSUELL TRAKASSERING

– maktmisbruk vi ikke tolererer

FOTO: Marius Flåm

uit.no/seksuelltrakassering

Vær varsom

UiT skal være et likestilt og inkluderende universitet der personer uansett kjønn og kjønnsuttrykk har like muligheter. For å oppnå det må vi vise respekt for hverandre.

Seksuell trakassering er uforenlig med en god arbeidsplass og et godt studiested. Det er også uforenlig med UiTs grunnverdier troverdighet, akademisk frihet, nærhet, kreativitet og engasjement.

Trakassering er en form for maktmisbruk som ikke skal tolereres.

Denne brosjyren henvender seg til studenter og ansatte. Den definerer hva seksuell trakassering er og hvordan slike saker skal håndteres.

Tromsø, juli 2019

Anne Husebekk
rektor

Hva er seksuell trakassering?

«Seksuell trakassering er ord eller handlinger av seksuell art som forårsaker at den som utsettes for det føler seg krenket.

Det som kjennetegner seksuell trakassering er at den er uønsket. Det er den som utsettes for ordene eller handlingen som avgjør hvorvidt den kan aksepteres eller hvorvidt den er krenkende og dermed uønsket».

(Commission of the European Communities, 92/131/EEC):

Subjektiv opplevelse ved seksuell trakassering er avgjørende for hvordan hendelsen påvirker livssituasjonen til den som blir utsatt for det.

Små kommentarer, tilfeldige blikk og berøring er ikke trakassering i seg selv, men kan oppleves som slik avhengig av personen og omgivelsene. Miljø og kultur har ofte stor betydning, og derfor er det viktig å være ekstra oppmerksom i flerkulturelle miljøer hvor mennesker med ulik bakgrunn arbeider eller studerer i lag. Trakassering er det når en bruker sin posisjon og makt for å oppnå fordeler eller for å undertrykke andre.

«Kari»

– Jeg er redd for å bli sett på som en forsurer av miljøet på instituttet hvis jeg tar opp måten han behandler meg på. Samtidig vet jeg jo at han oppfattes som litt tvilsom av både mannlige og kvinnelige ansatte. Det slenges jo en del kommentarer om måten han oppfører seg på.

«Per»

– De aller fleste forelesere er hyggelige. Men jeg skulle ønske at nettopp disse kunne ta tak i problemet. Mange av dem er jo på festene og ser hvordan noen holder på. Som student er terskelen høy når det gjelder å ta slike ting opp med instituttet.

Er du i tvil om din oppførsel?

Registrer hvilke reaksjoner din oppførsel vekker. Hadde du forandret din oppførsel hvis din kjæreste, partner eller barn hadde vært i nærheten? Hvordan ville du ha reagert hvis noen oppførte seg slik overfor din egen datter eller sønn?

Myter og fakta

Uttalelser som «seksuell trakassering finnes ikke hos oss» og «jeg kunne godt tenke meg å bli seksuelt trakassert» bidrar til bagatellisering og ufarliggjøring av problemet. Noen tenker at det er andre regler ved sosiale sammenkomster eller «på byen». Men det er det ikke.

Undersøkelser viser til at seksuell trakassering finnes i mange former, den kan være bevisst eller ubevisst og med eller uten hensikt. Det er oftest menn i overordnet posisjon som utnytter sin status for å kreve seksuell oppmerksomhet fra kvinnelige studenter eller kvinner i lavere stilling. Seksuell trakassering kan ha negativ betydning for studieprogresjon eller karriereutvikling for de som blir utsatt for det.

«Ingrid»

– Jeg tror ikke han mente noe galt med det, men jeg reagerte veldig negativt på at han tok omring meg da han gratulerte meg. Kanskje det hadde noe med omgivelsene å gjøre og hvordan han gjorde det.

Lederens ansvar

Enhver leder skal behandle en sak om seksuell trakassering så snart hun/han har fått kjennskap til den. Lederen skal sørge for at trakasseringen opphører. Saken skal behandles konfidensielt, og håndteringen skal skje i samråd med den som er trakassert.

Blir du trakassert – gjør slik:

- Rådfør deg med en person du har tillit til
- Hvis mulig, snakk med din nærmeste leder, kursansvarlig eller lærer
- Varsle (se neste side)
- Hvis du klarer det: Si ifra! Konfronter personen direkte!

Dersom du synes det er vanskelig å varsle anbefaler vi at du har med deg en person (venn eller venninne) som du stoler på. Varsler som mottas behandles fortrolig og vil ikke bli referert noen steder.

Hvorfor varsle?

Seksuell trakassering er ikke en privatsak. Det forsurer arbeidsmiljøet og kan ødelegge studie- og arbeidssituasjonen. Det er et problem at mange ikke varsler om seksuell trakassering. Grunn kan være at kurset er ferdig eller at man har fått ny jobb. Kollegaer må ikke snu ryggen til problemet. Det må synliggjøres slik at tiltak kan gjennomføres. Nye studenter og ansatte skal slippe å oppleve seksuell trakassering.

«Bente»

– En kveld kom veilederen inn på lesesalen. Det var ingen andre enn oss der. Han stod bak meg og begynte å stryke brystene mine. Da jeg spurte hvordan familien hadde det, gikk han.

Fremgangsmåte ved varsling:

Både ansatte og studenter skal oppleve at de blir ivaretatt på en trygg måte når de varsler om seksuell trakassering. Dette gjelder både om en selv eller andre blir utsatt for seksuell trakassering. Det er ingen krav til hvordan det kan varsles, det kan skje per e-post, telefon eller ved personlig oppmøte.

Dersom du er STUDENT, kan du varsle til:

Torill Varberg, studentombud

telefon: +47 977 13 040
studentombudet@uit.no
uit.no/go/target/426774

Dekan eller direktør ved tilhørende fakultet

Gøril Heitmann, assisterende universitetsdirektør

telefon, kontor: +47 77 64 49 98
e-post: goril.heitmann@uit.no
uit.no/ansatte/goril.heitmann

Svein Are Edøy, jurist hos universitetsdirektøren

telefon, kontor: +47 77 64 66 26
e-post: svein.are.edoy@uit.no
uit.no/ansatte/svein.are.edoy

STUDENTER som ønsker noen å samtale med:

Torill Varberg, studentombud

telefon: +47 977 13 040
studentombudet@uit.no

Studentrådgivninga:

telefon: +47 77 64 90 50
radgivning@samskipnaden.no

Studentprestene:

uit.no/studentprest

Dersom du er ANSATT, kan du varsle til:

Dekan eller direktør ved tilhørende fakultet

Gøril Heitmann, assisterende universitetsdirektør

telefon, kontor: +47 77 64 49 98
e-post: goril.heitmann@uit.no
uit.no/ansatte/goril.heitmann

Svein Are Edøy, jurist hos universitetsdirektøren

telefon, kontor: +47 77 64 66 26
e-post: svein.are.edoy@uit.no
uit.no/ansatte/svein.are.edoy

ANSATTE som ønsker noen å samtale med:

Bedriftshelsetjenesten

telefon: +47 77 69 10 70
e-post: tromso@hemis.no

Verneombud ved UiT:

<https://cp.compendia.no/uit/hms-handbok/209448>

Nærmeste leder du har tillit til

Oppfølging av varsling om seksuell trakassering:

Varslingssaker om seksuell trakassering behandles på en god og forsvarlig måte og i henhold til regler om taushetsplikt. Den som varsler kan be om at henvendelsen behandles fortrolig og at det ikke gjøres noe før dette er avklart med den som varsler. Saker som behandles vil bli lagret med høy skjerming slik at kun de som behandler sakene har tilgang til disse.

Dersom den som varsler ønsker anonymitet, også i forhold til den det varsles om, vil UiT imøtekomme dette ønsket så langt det er mulig.

Vern av den som varsler:

Den som varsler skal ikke bli utsatt for gjengjeldelse. Universitetsledelsen vil sikre at den som varsler ikke får noen ulempe eller negative reaksjoner eller følger fordi han/hun har meldt fra om seksuell trakassering eller annen uakseptabel adferd fra ansatte eller studenter. Universitetsledelsen ønsker et godt arbeids- og læringsmiljø ved UiT.

uit.no/seksuelltrakassering